

CSONGRÁDI LAP

VEGYES TARTALMU KÖZLÖNY.

Szerkesztés és kiadvány:
Weisz Márk könyvkereskedése, hova a lap szellemi
részét illető, Felelőségi, előfizetési és hirdetésidi-
jok földencék.
Kéjratok nem névelnek vissza.

Felelős szerkesztő: Éder János.
Kiadó- és lapkiadó: Weisz Márk

Előfizetési díj:
Egész évre 8 kor. Fél évre 4 kor. Negyed évre 3 kor.
Egyes szám ára 8 fillér.

Megjelen minden vasárnap reggel

Nemzeti kultúra.

Az embernek természetében van, hogy akár az élet, akár a halál mesgyéjén a jövőjére gondol, a szeme a jövőre rejtelmes éjszakájába mélyed. Hogy lelke az élet minden változásai közt a jövőre tepelődik, legnagyobb bizonyosága halhatatlanságának.

Az emberi tudás, a lelkünkben gyökerező hit a bölcsön és síron, a fán és virágon, a napon és csillagokon egyaránt a jövőre láthatatlan írást betüzi s ez vezeti az embert a kitűzött, de láthatatlan cél felé.

A pusztulás egy újabb alkotásnak áll szolgálatában s a halál is egy másik élet forrását képezi.

Künnösen érezzük most ezt, amikor az élet diadalmas öntudta egy világot felemel, amikor milliók és milliók tepelődnek a lét és nem lét kérdésén, amidőn golyók záporában keresik a nemzeti dicsőség felkelő napját s milliók akadják tudni, hogy mi rejlik a nemzeti jövőre sűrű fatyola mögött.

Valahányan élünk a három bérc és négy folyó vidékén, mind-

annyian csillagjósai lettünk a boldogabb nemzeti jövőre, mindnyájan szeretnénk tudni, hogy a világháboru borzalmain és dicsőségén túl mi rejtőzik; a nemzeti eszmények és célok ígértőlde-e vagy a nagyszerű halál, melyről a költő azt írja, hogy a sirt népek veszik körül s az ember millióinak szemében gyászkonny ül!

Hogy a cél jövőre is a nemzeti kultúra erősítése és fejlesztése marad, talán felesleges is említenem, hiszen ez képezi világító napját politikai és társadalmi életünknek. A nemzeti érzés vezetj úgy a kulturmunkásokat, mint a honvédő csapatokat. A magyar érzés adja a honfiai bánatot, a férfiai bölcseséget. A magyar szellem volt táplálója mindenkori a nemzeti hősiességnek, jellemességnek, ebből fakad a nemzeti próféták szózata, vértanúink dala, hőseink halált megvető bátorsága.

A nemzeti kultúrában fejlődtek ki a legnemesebb tulajdonságok és az örökké élő és világító nemzeti ideálok. Ez adja meg a célt, tartalmat és életet, a nemzeti életben, ez képesített bennünket arra, hogy

életünkkel és vérünkkel védelmeztük mindenkori jogainkat és szabadságunkat s nem tagadtuk meg önmagunkat a kálváriai uton, vérpadokon, a bujdosók barlangjában, mert ez tartotta bennünk életben a a jövőre reménységét és a nemzeti hitet.

S hogy a mi évezredek küzdelmünk az emberiség kultúrájának legszentebb ügye volt, eléggé igazolja nemzeti története. A százados vergődések, korszakos válságok után, könny és vér árán, nem egyszerű a háboru borzalmain át tetünk egy-egy lépést a kultúra útján.

A mi kultúránk a nemzeti cslok és eszményi törekvések kisugárzása volt mindenkori. A Hunyadiak, Rákócziak, Petőfiék, Deákok a harctéren, a közéletben, az irodalomban, a politikában az önfeláldozás szellemét képviselték, hozzájárultak a nemzet erkölcsi tökélenek neveléséhez s munkálkodásuk nyomán fakadt a boldogulás.

A Duna és Tisza közén kifejlődött nemzeti élet képezte a nemzeti kultúra fejlődésének alapját s mert ez fontos feladatot nyert, legszen-

TARICZIA

A primadonna.

Az alföld egyik híres mulató városában volt szerződve a bájos operette-primadonna, lenkint nagyobb tért hódítva ott magának temperamentuma és csengő trilláival. Bannulva volt mindenki által, de igazán szeretve senkitől. Életének ridegségét csak akkor érezte, midőn butorított szobáskájának egyik zugában ülve észébe jutott a jelen; a nainak szép álmait, mert mit az illusiók képzetében hatalmas lángszloppá emeltek, abtől nem maradt egyebb, mint zsarántok és bannu.

— Szegény anyám és testvéreim! Töletek is n egyáltam e csalóka szinpadért, melynek díszletei kopott foszlány-darabok, deszkája ingó, szögekkel telt padlózat, sü-

lyedője pedig olyan sötét, mélységes. Mégis mennyire szeretem; a keserőségeket eloszlatja a taps, azért gyorsan kosárba veletek selyem harminyak, szallagok perókák s fel az öltözőbe, mert ma «Vicomte Letauricunek» szépnék, elragadónak kell lennie.

A színház nézőtérén száz meg száz kíváncsi arcz várta izgatottsággal a kis „eleven ördögöt”, ki megjelenésakor virágok ördögében hajtogatta magát, bájos mesolyával gyűjtve az imádók seregét. A koszorúnak egyikén egy kártya csüngött, melyre az ott álmázózó huszárezred egyik főhadnagya a köyetkezőket írta: „Miként e koszorúnak örökzöld levele, ogy változatlan szerelennel imádlak én! Árpád.”

Tehát igaz? Szeretni tudná valaki a komédiásnót?

Meghatottan emelte ajkaihoz e sorokat, hisz érez ő is, azért, hogy szinpadi mosoly alá rejtőzzen gyakran könnyei.

E perctől fogva szeméi azon páholyra

tapadtak, hol Arpád oly kitartóan adózott tapsaival diadalának s nem létezett számára senki, csupán csak ő, kinek kedvéért szebben csattogtató dalát.

Előadás után alig várta, hogy festékes arcát ledörzsölve, lényének természetességében lássa őt, kinek tekintete új irányt adott életének, melegség és szeretet ismertelve meg általa. Boldogan haladtak egymás mellett, megosztva örömet, panaszt, bűt, mely a szeretet kapcsait időről-időre szorosabbra fűzte. E szép napokat nemsokára megzavarta egy szennőru esemény, mely a kis primadonna lelkére örök gyászjávolt vont. Az ezred egy napon a város erdejében galoppversenyt rendezett, melynél Arpád tüzes paripéja taktékozva tova iramodott s egy keletesen átugorva, lovasát földre terítette ki bezuozott agygyal, önkivületben feküdt a porond kavicsos talaján. Barátai kétségbeesetten siettek segítségére s kocsiba emelve lakására vitték, hol az ezred orvos megjelenvén, kijelentette, hogy pár órai

tebb kötelességünk, hogy nemzeti hitünket, magyarságunkat újra trónra emeljük.

A nagy idők világosságánál látjuk, csak az idegen szellem, a könnyű erkölcs nagy pusztításait. A szabadságharcot követő évtizedek folyamán megmérgezték, felforgatták nemzeti életünket. Az érzéki irányzatok iszapja ellepte a magyar szellem viruló virágos kertjét. A közélet mély tartalma elsekélye sedett, irodalom és sajtó beletévedt a népszerű szellemi irányok zsellérmunkájába. A léhaságból bölcsészet, az erkölcstelenségből művészet, a szibvásárból közélet lett.

A nagy világtörténeti események most felszabadították a magyar érzést az elődsdi törekvések rabságából. Hadd térjen vissza a magyar fórumra, a sajtóba, az irodalomba, legyen már egyszer magyar világ Magyarországon. A világháború okozta romokon épüljön fel a nemzeti kultúra, a melynek már sikerült a mohácsi, majthényi és világosi sirból feltámadni. A nemzeti érzés, nemzeti gondolat hassa át minden tettünket és törekvésünket, mert csak így fog beigazolást nyerni, hogy méltók vagyunk a diadalra és az újabb ezerévré.

UJDONSÁGOK.

— **Ullein József** műépítész kir. tanácsos a soproni ipar és kereskedelmi kamara elnöke a »Csongrádi Casinó« díszes épületének tervezője a f. hó 18-án Bécsben hirtelen elhunyt. Felelős szerkesztőnk sógorát gyászolja az elkunytban. A soproni ipar és kereskedelmi kamara külön gyászjelentést adott ki melyben méltatja az elhunyt érdemeit. Temetése a f. hó 20-án délután végbe Sopronba a soproni közönség nagy részvéte mellett, Nyugodjék békében!

— **Hős halál** Dr. Csató Lajos ügyvéd előtt cs. és kir. 67-ik gyalogezred tartalékos zászlósa, Dr. Csató Zsigmond vármegyénk ny. főispánjának fia az északi harctéren a m. év szeptember 8-án történt megsebesülése következtében Budapesten f. hó 13-án életének 27-ik évében elhunyt. A hős katoná holttestét Szentesre szállították haza, hol az ev. ref. egyház szertartása szerint e hó 17-én délelőtt 10 órakor nagy részvét mellett helyezték örök nyugalomra. Béke hamvaira!

— **Cantóink a háboruban.** Magyarország tanítói a háború idején is megmutatták hazafias érzésüket. Eddig 6172 tanító

vonult be. A harctéren meghalt 120 és megsebesült 279 tanító. Hadikölcshöz 2105,800 koronát jegyeztek a katonák karácsonyfájára 300,000 koronát gyűjtöttek, a hadbavonultak s ezek csatlósai a katonák támogatására meghaladják az egymillió koronát.

— **Cépeztek fölmentése a katonai szolgálat alól.** Eddig Chilliány m. földművelésügyi miniszter íratot intézet a vármegyék főispánjához amelyen jelzi, hogy a mezőgazdaság szolgálatában álló gazdasági gépezetök gépezetek, az elkerülhetetlenül szükséges mezőgazdasági munkák idejére a népfelkeltői szolgálat alól fölmenthetők és a már bevonultak a legsürgősebb esetben szabadsággalhatók.

— **Ház elcsétek családtagjainak összehívása.** A hatóságok most kezdik meg a háboruban elesettek hátramaradt családtagjainak összehívását ami a veszteségi kimutatások alapján történik. A hátramaradt családtagoknak azt a veszteségi kimutatást kell felmutatniuk, amelyben a családapa, vagy férj elesettként szerepel. Ennek alapján történik a törzskönyvbe való bevezetés. E bevezetés után hat hónapig a már megállapított segély jár a családtagoknak, azután pedig az elesett tásadalmi állásához mérten bizonyos összegben részesülnek. Azóknak a családjai, akik mint eltűntek szerepelnek a veszteségi kimutatáson a megállapított segély jár mindaddig, amíg a holtát nyilvánítás eljárása le nem folyik. Aki nem juthat veszteségi kimutatáshoz, az menjen fel a községi elöljáróságához, ott felvilágosítják a kérdezősködőt a hadbavonult sorsáról.

— **Vágóállatok szállítása a katonaság részére.** A katonaság hussal való ellátásának megkönnyítése céljából a földművelésügyi miniszter megengedte, hogy a ragadós száj és körömtajás miatt lezárni magyarországi törvényhatóság városok, rendezett tanácsú városok és községek részesmentes olyan udvaraikból, amely udvarok nincsenek közvetlen közelében a tertozott udvaroknak, egészséges vágóállatok külön engedély nélkül küldessenek vasuton (hajón) a katonaság élelmezése céljából közvetlenül vágóhidra, vagy az ilyen állatok elhelyezésére szolgáló külön gyűjtőtelepekre, lévén, hogy a feladó el van látva a katonaság általi kiállításot olyan igazolvánnyal, mely szerint az elszállításra kerülő katonaság részére küldetnek az illető rendelkezési helyre, ahol a katonaság élelmezése céljából vágatnak le, illetve ilyen állatok ideiglenes elhelyezésére szolgáló külön helyen a katonaság részére gyűjtetnek.

— **A káplár dadította.** Kálmán Rafaele nagykanizsai gyalogos káplár az északi harctéren hatommagával kémszemlére indult s az ellenség közvetlen közelébe merészkedett, ahol orkódését csak akkor hagyta abba, amikor az oroszok már elfedeztek. A vakmerő kis csapatot gyúcs golyó záporral árasztották el, a derek káplár azon-

ban sérteletlenül visszavezette a csapathoz, borzalmas tüzelés közben. Megfigyeléseiről jelentést tett, amelynek alapján állásából az oroszokat kiverítették. Kálmánt előléptették és kitüntetésre terjesztették fel, I. ranki tábornok pedig sajtókezüi melegbáron köszönetlélben üdvözölte a derek káplárt.

— **Hy oroszok és a vörös ördög.** Két sebesült orosz gyalogost, akik Orosz-Lengyelországból kerültek az osztrák fővárosba, új kötéssel akart ellátni az egyik hadikórházban a katonáorvos. Az egyik orosz sebesülése nem volt súlyos, de az orvos tudni akarta, milyen körülmények között sebesültek meg. Az orvos nem tudott oroszul, az apolók között sem volt oroszul tudó. Ekkor egy idős sebesültet hívtak elő, aki oroszul jól beszélt. A sebesült egy magyar honvédhuzár volt, mikor a pengő sarkantyus, zsinóros, fényes katona a kórterembe lépett, a két orosz rémülten ugrott fel, kitépték magukat az ápolók kezzei közül, az egyik remegve húzódtott a terem egyik sarkába, a másik pedig ájultan rogyott össze. Jó darabig tartott, amíg megint életre mostak a remegő orosz hóst, mikor meglátta, hogy a huzár békésen áll és esze ágában sincs öket bántani, akkor is sápadtan mondta, hogy azt hitte, ütött az utolsó órája ilyen tisztelettel viseltetik az orosz a »vörös ördög« iránt.

— **Megmarta a kutya.** Folyó hó 15-én Galambosi Balázs nagyreti lakos kutyája a nála szolgálatban lévő Zambó István csépai születésű 15 éves fiút megharapta. A fiút el kellett szállítani a budapesti Paszteur intézetbe. Ebből az esetből kitolyólag a bel és külterületen 40 napig elzárhat rendeltetett el.

— **Női ruha szabászati tanfolyam.** Koch L. az »Europa« emu szabászati rendszer lemlatása rövidesen megnyitja nőruhászabászati tanfolyamát a Fiume vendéglő külön bejárati nagyteremben. Tandíj 15 korona. Bárki folyta idő aiatl elsajátítja a női ruha szatászat minden ágát. Érdeklőkök felvilágosítás végeit jelentkezhetnek a lap kiadóhivatalában.

— **Ujabb bevonulási rendelet.** A honvédelmi miniszter a magyarországi vármegyeyi törvényhatóságokhoz korrendeletet intézett, amelyben emendeli, hogy a legutóbb kiadott bevonulási hirdeteményét január 20-án luggeszek ki és tartamat tegyek közlme,

A bevonulási hirdetemény emendeli, hogy minczak a népfelkelesre kötelezett magyar állampolgárok, akik a mult evi november hó 16-ol december 31-g terjedő időben megtartott bemutató szemlén alkalmasoknak találtattak, az 1833, 1884. és 1886. évben születettek, februar hó 15-en azok, akik 1878, 1879, 1880, 1881. és 1882 évben születtek, mardius hó 1-en az igazolványi lapon felüntetett parancsnokság szerhelyere bevonulni tartoznak. A magyar szent korona országai területen tartozkodó alkalmasnak talált osztrak állampolgárok a bosznia hercegovinai metőségük közül az 1884, 1885 és 1886 évben születettek, februar 14-en tartoznak bevonulni. A bevonulások meleg ruhával és két nappi élelemmel ellátva tartoznak bevonulni.

szelvédes után menthetetlenül vége van. Az egész várost izgalomba hozta a közszeretében álló dísz balesete. A színház körül sugtak-bugtak a szénészek, Hallo! d? Igaz-e? Tudja-e már a primadonna? Az volt a legboldogabb, aki először mondhatta meg neki a szeméru hit. Örültekint futott végig az utcakon a fájdatomtól fuldokoltan rogyott le az egyszerű labon ág mellé, melyen Árpád üvegesedett szemekkel feküdt, nem ismerve meg a körülállékat.

— **Én vagyok, Árpád, ismersz?** Téj magadhoz, his tudok, mennyire szeretlek! Énekelni, játszani fogok neked egyedül, ugye, meghallgatsz?

Árpád csak lezett reá s ótalán s göre: ősen hátrpdaiva ajkán, iszonyú kölközött elszenderült.

A primadonna ajukán hevert a padlózatán, mert hisz boldogságára legőrdült a függöny.

Az igazgató ez alatt szaladt a pri-

madonna után, hogy hol van, miért nem jelent meg a próbán, az előadás ő miatta el nem maradhat, vagy ha úgy tetszik, három havi gage-jába fog kerülni.

— **Igazgató ur, képtelen vagyok...** Ilyen lágalommal csak nem kívánhatja, hogy énekeljek?

— **Sajnálom, nagysád,** de a darabnak nem enni kell, a jegyek már mind elkének, vagy különben énekel igen sokba fog kerülni...

Megtörtén vánszorgott fel öltözőjébe s a színiakak nőgöt meg egyszer leforrte könnyeit, hogy énekelhesse a »A kőnéviller harangok« b.m, bam dalát, mely oly szívzaggatón hangzott, mintha ez is a tercheleten Árpád kimutat hírcené... Másnap a kegyetlen kritika megitta a primadonna nem volt disponáva, az előadás a leggyengebbek közé tartozott. Az igazgató pedig a kasszájába tekintvén, elégedetten dörzsölte kezét.

Orvosok

ajánlják, mert a legjobb szer köhögés ellen

KAIZER-téle
Mell Karamellák
a 3 hársfáva

Milliók
használják

KÖHÖGÉS

feketedég, tatarus, elnyálkásodás, görcös és számköhögés ellen

GIÖÖ bizonyítottan orvosok és magánszemélyek kezeli a biztos eredményt.

Nagyon kellemes étvágygerjesztő és jó ízű cukorka

Csomagja 20—40 fillér. Dobozba 60 fillér. kapható:

Welsz Béla és Barna Henrik gyógyszerészeknél: Csongrádon és minden gyógyszerárban.

E lap kiadóhivatalában egy ügyes fiú TANULÓNAK fizetéssel felvétetik.

Magyar Király Szálloda Csongrád.

Elsőrendű kávéház.

Külföldi étterem

és sörözők

Számos látogatást kér **Halász Daniel vendéglős**

186 915

Hirdetmény.

Mint hogy az ellenséges államok gyakran washon utazó látszólag teljesen ártatlan nőket használnak fel. E lényök leginkább fiatal, csinos, valóságosan öltözött személyek a vasúti utazás alatt a cs. p. t. k. oz. loakodnak, így keznek a számtmányok jövetelének helyét és rendeltetési helyét megállapítan, megtudni a csapatrészeket, a tartalék ailomány ki képzésének fokát kitudni, a beszélgetéseket kilesni, szóval mindentéte katonai érteztülést szerezni, melyeknek elarulása a saját hadi e egunkre lézve káros következményekkel járnak.

Felhivatik a lakosság, hogy katonai értesülések továbbadása arra nem bivatottak előtt tilos. Ö. meretlenek jelenlétkben vigyázatlan beszélgetésektől óvakodjanak és mindenkinék legyen az a katonai, vagy nem feltétlen közelességévé tételük gyanus személyeket azonnal feljelenteni. A pályaudvarokon a pályaudvar parancsnokságánál, a vasúti személyzetnél, vagy a rendőri közögnél a gyanus személyeket amennyiben azok menekülni akarnának ebben megakadályozzák és a legözelebb polgári, vagy katonai hatóságnak adják át

Előljáróság.

Csongrád községi közigazgatóság

154. 915 szám.

Hirdetmény.

Csongrád község tulajdonát képező mintegy 222 katasztrális hold kiterjedésű ugynevezett Serház Zugi Holt Tisza meder halászati jogának három évre leendő bérbe adása zárt ajánlati verseny tárgyalást hirdetek. A zárt írásbeli ajánlatok benyújtása és a versenytárgyalás megtartása időül 1916 évi február hó 11-ik napjának délelőtti 10 óráját tűzöm ki, amely napon és időben a beérkezett ajánlatok felbontatnak.

Később érkezett ajánlatok figyelembe nem vétetnek Bánt pénz az ajánlati összeg 10 százaléka, mely vagy kész pénzben vagy óvadék képes értékpapirosban a községi leltépzéztárban elhelyezendő. a nyert nyugta az ajánlathoz csatolandó.

A szerződési feltételek alólírott jegyző hivatalos helyiségében a dél előtti hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Csongrád 1915 évi január hó 21 én.

KOVÁCS
jegyző.**STECKENPFERD****LILJOMTEJSZAPPAN**

utolérhetetlen hatású szepők eltávolítására és nélkülözhetetlen szer arc és bőrápolásra, mit számtalan elismerőlevéllel bizonyíthatunk. Gyógytárakban, drogeriákban, illatszer- és fodrász üzletekben 80 fillérért kapható. Szintén páratlan hatású női kézpolás is Bergmann „Manera” liljomkiémje, mely dobozokban 70 fillérért mindenütt kapható.

von. Bergmann & Co. Teschen a. E.

Könyvek kötése gyorsan és legolcsóbban!

„Olcsó-“ és „Magyar Könyvtár“ sorozat.

Bel- és külföldi folyóiratok és divatlapok előfizetése.

Képeslevelezőlapok nagy választéka:

Levélpapírok különféle szines kivitelben

WEISZ MÁRK

könyv- és papirkereskedésében, Csongrádon Kossuth-tér, takarékpénztári épület.

WEISZ MÁRK

AJÁNLIJA JÓL FELSZERELT

n y o m d á j á t

mindenféle nyomdai munkák gyors
és pontos elkészítésére névjegyektől
kezdve egész a legnagyobb munkákig.